

VUNNUKAT LEIKKIMETSÄSSÄ

TIIVISTELMÄ

Työn nimi: **VUNNUKAT LEIKKIMETSÄSSÄ**

Tekijät: Vunnukoiden ryhmä, 12 0-2 vuotiasta lasta, 4 työntekijää; 1 lto, 2 lh, 1 pph

Päiväkoti: Kellarpellon päiväkoti, Savonlinna

SISÄLLYS

1. JOHDANTO
2. OPPIMISTEHTÄVÄN AVAAMINEN
 - 2.1. TYÖSKENTELYN PELISÄÄNTÖJEN LAATIMINEN
3. KONTEKSTIN SUUNNITTELU
 - 3.1. METSÄKOHTEN VALINTA
 - 3.2. METSÄRETKIEN VALMISTELU
4. AINEISTON KERUU
5. RATKAISUJEN RAKENTAMINEN
 - 5.1. JATKOTYÖSKENTELYT
 - 5.2. DIGITAALISEN ARTEFAKTIN TUOTTAMINEN JA JULKAISEMINEN
6. JOHTOPÄÄTÖKSET
 - 6.1. LASTEN NÄKÖKULMASTA, ISOMPIA LAPSIA HAASTATELLEN
 - 6.2. AIKUISTEN NÄKÖKULMASTA

Liitteet

Liite 1. TIEDOT TÄRKEIMMISTÄ TOIMINNASSA KÄYTETYISTÄ LAULUISTA JA KIRJASTA

JOHDANTO

Jatkoimme syksyllä 2015 metsäretkiä tutulle metsäkaistaleelle.

Syksyllä suunnittelimme käyvämmä, jos vain suinkin mahdollista, viikoittain metsäretkellä. Näin toimimmekin.

Metsästä oli tullut lapsille tuttu leikkipaikka, vuodenaikojen myötä muuttuva leikkimetsä.

Olimme kevään aikana oppineet antamaan lapsille riittävästi tilaa tehdä omia tutkimisiaan ja havaintojaan.

Oppiminen on pitkälti riippuvainen siitä, mikä lapsia itseään kiinnostaa ja millaisen tuen me aikuiset mahdollistamme tavoitteiden saavuttamiseksi.

0-1-vuotiaiden kohdalla metsä on liikunnallisesti todella haastava. Alue, millä he itse liikkuvat, on pieni.

Ryhmämme kaksi nuorinta eivät vielä osaa kävellä, mutta nouseminen kiven ja puun rungon varaan jo onnistuu. Maassa voi kontata ja ryömiä, haistella ja vähän maistellakin.

2. OPPIMISTEHTÄVÄN AVAAMINEN

2.1. TYÖSKENTELYN PELISÄÄNTÖJEN LAATIMINEN

Annamme lapsille mahdollisuuden tehdä metsästä uusia löytöjä, mahdollisuuden leikkiä, mahdollisuuden vain olla ja katsella, kuunnella ja haistella.

Annamme retkelle lähtiessä ja metsään päästyämme lapsille tarvittaessa tutkimisvinkkejä.

Aikuisilla on yhteisvastuu retken onnistumisesta. Kaksi aikuisista osaa kuvata Ipadilla, ja hoitaa sen osuuden.

Yhdelle metsäretkellemme osallistui myös kaksi isovanhempaa. Meillä oli silloin isovanhempien viikko.

3. KONTEKSTIN SUUNNITTELU

3.1. METSÄKOHTTEEN VALINTA

Metsäkohteeksi valittiin lähellä oleva tuttu metsäkaistale. Sinne on helppo ja turvallista kulkea.

Alueelta löytyy erilaisia puita ja pensaita, paljon erilaista aluskasvustoa, kiviä, kaatuneita ja lahoavia puita ja oja. Metsä on koko ajan muuttuva – sekä vuodenaikojen mukaan kuin myös metsän normaaliin muuntumiseen liittyen.

Metsäalue on liikkumisen kannalta pienille lapsille sopivan haastava.

3.2. METSÄRETKIEN VALMISTELU

Otimme jokaiselle retkelle mukaan Ipadin kuvaamista varten ja muovipusseja tai korin mahdollisen metsästä mukaan otettavaa materiaalia varten.

Kuljimme kävelyhihnasta kiinni pitäen, aivan pienimmät kulkivat matkan päiväkodilta metsäkaistalle rattaissa. Lapset, jotka ei vielä osaa kävellä, kulkivat metsässä kontaten, ryömien ja aikuisen sylissä.

Mukaan otimme myös pienet eväsleipäset ja vettä, nenäliinoja, käsipapereita ja ensiaputarvikkeet.

4. AINEISTON KERUU

Otimme lasten antamien vinkkien perusteella kuvia. Kuuntelimme lasten esittämiä kysymyksiä.

Osaan vastasimme heti, osa jäi myöhemmin yhdessä pohdittaviksi kysymyksiksi.

Lasten havaintojen tekoa ohjattiin tarvittaessa, aina tilanteen mukaan.

Matkaan metsästä lähti aivan konkreettisesti syksyisiä metsän aarteita (keppejä, tuohta, lehtiä, kukkia), mustikanvarpuja ja pitkiä keppejä.

Niitä hyödynsimme mm. askarteluissamme.

Jatkossa pohdittaviksi kysymyksiksi nousi:

- Mitä ovat lahon puun runkoon tunkeutuneet ”pötkylät”?
- Mihin toukan kotelot ovat hävinneet?
- Millaisia toukkia on olemassa?
- Mitä niistä tulee?

5. RATKAISUJEN RAKENTAMINEN

Ratkaisuja rakensimme ja vastauksia etsimme katsomalla tietoja netistä ja kirjasta sekä keskustelemalla aikuisten kertomien tietojen pohjalta.

5.1. JATKOTYÖSKENTELYT

Tiedon hakua:

- Etsimme tietoa netistä mm. hakusanoilla toukka, toukan kotelo, perhoset.
- Lainasimme päiväkodin omasta kirjastosta kirjan toukan kehityksestä.
- Pohdimme yhdessä metsässä otettuja kuvia katsellen.

Toimintahetkillä aiheeseen liittyen:

- Maalasimme sormiväreillä metsämaata ja liimasimme kunkin työhön hänen itse metsästä tuomansa aarteet.
- Askartelimme värikkäät toukat ja kiinnitimme ne kannon kuvaan.
- Luimme Pieni toukka paksulainen-kirjaa aina uudestaan ja uudestaan.
- Lauloimme ja leikimme Perhonen laululeikkiä
- 2-vuotiaat lapset ottivat aikuisen kanssa kuvia syksyisestä luonnosta ja niitä tutkittiin yhdessä.
- Jumppahetkellä meillä oli toukajumppaa.
- Edellisenä keväänä ryhmässämme ollut lastentarhanopettajaopiskelija ohjasi vielä aiheeseen liittyvän geokätkeilyretken. Se oli pienen projektimme päätösretki.

5.2. DIGITAALISEN ARTEFAKTIN TUOTTAMINEN JA JULKAISEMINEN

Lasten tekemiä havaintoja ja lasten toimintaa ja tuotoksia kuvaamalla toimme esille metsän merkitystä leikkimetsänä. Leikin lomassa tehtiin havaintoja, tutkittiin tarkemmin, harjoiteltiin

motorisia taitoja, laulettiin, rummutettiin vanhaa kaivon kantta kepeillä ja harjoiteltiin myös sosiaalisia taitoja ja vuorovaikutusta.

Valtaosan kuvista näytämme vain vanhemmille. Osan näette Metsä Oppimisessa –sivustolla.

6. JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

6.1. LASTEN NÄKÖKULMASTA

Metsäretkillä kuunneltiin, katseltiin, haisteltiin, maisteltiin, muisteltiin, kuljettiin, kiipeiltiin, hypittiin, tunnusteltiin, tutkittiin yhdessä, tutkittiin yksin, istuttiin kivellä ja maassa, rymyttiin leppä- ja pajupusikossa, ...

Kun lapsilta kysyttiin, mitä he tekivät metsässä, ensimmäiseksi he kertoivat leikkineensä.

Koskaan ei kukaan lapsista sanonut, että milloinkaan lähdetään pois.

Yhdellä retkistämme meinasi eväätkin jäädä syömättä. Yhdessä leikkiminen on tärkeää.

Tulevilla metsäretkillä jatketaan oravan pesän rakentamista kepeistä. Orava-aihe teatterileikkeineen ja laululeikkeineen vei meidät seuraavaan projektiimme, jota jatkamme vielä joulun jälkeen.

6.2. AIKUISTEN NÄKÖKULMASTA

Työskentelyprosessi eteni lasten kanssa toteutettavan toiminnan kannalta tuttuun tapaan.

Yhdessä koetut hyvät hetket lujittivat lasten kaverisuhteita.

Isommat lapset neuvoivat ja auttoivat pienempiä lapsia. Ryhmässä on muutamalla lapsella jo taitoja ohjailla leikkitilanteita.

Kuvamateriaalia tutkiessa moni tilanne näyttäytyi uudelleenlaisessa valossa, ”lapsi tuli paremmin nähdyksi.”

Dokumentointi vie aikaa. On pohdittava mitä jatkossa jätetään tekemättä tai tehdään toisin, jotta sille löytyy aikaa.

Prosessien esiin tuominen kuvien ja tiivistelmien avulla tukee tavoitteellista toimintaamme.

Saamme asiat paremmin näkyviksi myös vanhemmille.

Metsäretket jatkuvat osana toimintaamme antaen meille tutkimisen kohteita ja edelleen luoden meille kaikille hyvää mieltä.

Ipadin käyttö tulee vähitellen osaksi kaikkien työntekijöiden arkea. Paljon opeteltavaa on vielä kuvaamisen ja kuvien jatkotyöstämisen suhteen. Meillä on kuitenkin käytössä tähän hyvä välineistö ja saamme työhöemme kannustusta esimieheltämme, päiväkodinjohtajalta.

Osa henkilökunnastamme saa täydennyskoulutuksen kautta lisää tietotaitoa ja he neuvovat tarvittaessa.

Liite 1. TÄRKEIMMÄT TOIMINNASSA KÄYTETYT LAULUT JA KIRJA

Laulut

- Lehdet lentää, lehdet lentää, nyt syksy jo on (sanoja muunnellen)
- Perhonen, munii munasen, Löytyy mm. Fröbelin palikoiden cd:llä

Kirja

- Pikku toukka paksulainen (Erik Carle, Tammi)